

บทที่ 6

ทิศทางในการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา และองค์ประกอบโครงสร้างท้องถิ่น (2556-2565)

จากการศึกษาทำให้เห็นว่าบริบทของการพัฒนา และทิศทางการพัฒนาทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับจังหวัดนครราชสีมา มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และท่ามกลางบริบทการพัฒนาในกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนั้น จังหวัดนครราชสีมาและองค์ประกอบโครงสร้างท้องถิ่น จะต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงมากขึ้น ดังนั้นจังหวัดนครราชสีมาและองค์ประกอบโครงสร้างท้องถิ่น จะต้องมีการปรับตัวและรับมือกับสถานการณ์ที่เป็นทั้งโอกาสและอุปสรรคของการพัฒนาพื้นที่ในทุก ๆ มิติ

ดังนั้นทิศทางการพัฒนาของจังหวัดนครราชสีมาและองค์ประกอบโครงสร้างท้องถิ่นในอีก 10 ปี ข้างหน้า ควรมุ่งไปสู่การพัฒนาความเป็นสุขและความเป็นธรรมในสังคม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีความร่วมมือที่หลากหลาย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน วิชาหกิจ ประชาสังคม และการเมือง เป็นต้น

ข้อเสนอในการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาและองค์ประกอบโครงสร้างท้องถิ่น ปี พ.ศ.2556 -2565 มีดังนี้

6.1 ด้านเศรษฐกิจ

จะต้องมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการผลิต การตลาดเพิ่ม และผลักดันให้ผู้ระดับฐานล่าง หรือเกษตรกรในระดับพื้นที่ มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการผลิตที่ได้คุณภาพและมีปริมาณที่มากขึ้น และพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่การสร้างสมดุลทางด้านเศรษฐกิจ โดย

1) การพัฒนาเศรษฐกิจอยู่บนฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่ม ที่นำไปสู่การเสริมสร้างเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ มีเสถียรภาพและมีความเป็นธรรมของสังคม

2) บริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งการพัฒนาและสร้างความรู้ด้วยกระบวนการศึกษาวิจัย รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

3) ยกระดับการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดนครราชสีมา ที่มีอยู่อย่างหลากหลายในพื้นที่ เช่น ภูมิปัญญาทางด้านเกษตรกรรม ภูมิปัญญาทางด้านหัตถกรรม ภูมิปัญญาด้านอาหาร ภูมิปัญญาด้านศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรีพื้นบ้าน ภูมิปัญญาด้านเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าและเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ที่สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนครราชสีมา ที่รักษาความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครราชสีมา

4) เชื่อมความเป็นเครือข่ายกับธุรกิจในระดับนานาชาติ เช่น ประเทศในกลุ่มอาเซียน และอินโดจีน และสร้างความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจให้กับเครือข่ายนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

6.2 ด้านสังคม

ทิศทางการพัฒนามุ่งไปสู่การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม และรู้เท่าทัน

1) พัฒนากลไกจังหวัดโดยอาศัยกระบวนการวางแผนจังหวัดและกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อให้จังหวัดเป็นแกนหลักในการเชื่อมโยงกลไกระดับตำบล องค์กรชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อร่วมดำเนินการในการพัฒนาทางด้านสังคมที่ครอบคลุมทุกมิติได้

2) กำหนดภารกิจและแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการจัดสวัสดิการขององค์กรชุมชน โดยอาจทำเป็นรายละเอียด และประกาศที่เกี่ยวข้อง

3) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมเป็นเจ้าของกลไกระดับนโยบายในฐานะหุ้นส่วน เพื่อมาร่วมคิดและร่วมดำเนินการทั้งในการกำหนดประเด็นในการขับเคลื่อนผลักดัน และปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งการเสริมสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ในเรื่องสิทธิการเข้าถึงการบริการของรัฐ และการพัฒนาศักยภาพของการจัดการตนเองของครอบครัวและชุมชน ที่จะนำไปสู่เป้าหมายการอยู่อย่างมีความสุขและมีความเป็นธรรม

6.3 ด้านเกษตรกรรม

ในการพัฒนาด้านการเกษตรของพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จะต้องมุ่งไปสู่การพัฒนากระบวนการผลิตที่เหมาะสมและเพิ่มปริมาณผลผลิตให้มากขึ้น เพิ่มศักยภาพของเกษตรกร โดยการพัฒนาความรู้ ทักษะทางการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีจำนวนมากขึ้นรวมทั้งการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางอาหาร และเป็นเมืองเกษตรอินทรีย์และเกษตรกรรมยั่งยืน และผลักดันให้จังหวัดนครราชสีมาเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของประเทศ โดยการเชื่อมการผลิตภาคเกษตรกับภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่

6.4 ด้านอุตสาหกรรม

เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และรับผิดชอบต่อสังคม และส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบการผลิตจากพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมาเป็นสำคัญ รวมทั้งจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนในจังหวัดเข้าไปเป็นผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมเอง และเน้นการพัฒนาทักษะฝีมือของแรงงานให้ตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรม และเป็นการเพิ่มความสามารถของแรงงาน โดยการสร้างความร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษา สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และอื่น ๆ

ผลักดันให้จังหวัดนครราชสีมาเป็นแหล่งผลิตอาหารของประเทศ ภูมิภาค โดยการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น โดยการพัฒนานวัตกรรมใหม่ และนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุน ที่สำคัญให้อุตสาหกรรมกับชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

6.5 ด้านพาณิชย์กรรม

เพิ่มและปรับปรุงการผลิตสู่การเพิ่มคุณค่า และมูลค่า ของสินค้าและบริการ บนฐานความรู้และนวัตกรรมที่มาจากท้องถิ่น และสนับสนุนการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดที่เหมาะสม รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านการบริหารความเสี่ยงให้กับการผลิตของท้องถิ่น และสร้างระบบการแข่งขันด้านการลงทุนให้เป็นธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของจังหวัดและท้องถิ่นเป็นสำคัญ รวมทั้งขยายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนของเกษตรกรและประชาชนผู้ผลิตในระดับฐานล่างของจังหวัด

6.6 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและผังเมือง

การพัฒนา ระบบโครงข่ายการขนส่งที่สะดวกรวดเร็ว โดยการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการขนส่งสินค้าเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม โดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้มีความครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ โครงสร้างถนนที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตอบสนองการใช้ประโยชน์ของประชาชนทุกกลุ่ม การพัฒนาระบบไฟฟ้าให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพขึ้น การพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อใช้ในครัวเรือน ไฟฟ้าสาธารณะ ไฟฟ้าเพื่อการเกษตร การพัฒนาระบบประปาที่มีคุณภาพและสะอาด การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร และพัฒนาระบบชลประทานเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึง โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจที่รอบด้านร่วมกัน

การวางผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และให้มีการประกาศใช้ที่ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับและต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

6.7 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ท่ามกลางจำนวนประชากรในจังหวัดนครราชสีมาที่เพิ่มมากขึ้น และขณะเดียวกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็ลดน้อยลง เสื่อมโทรมลง ส่งผลกระทบต่อการแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ฝุ่นน้ำท่วม แห้งแล้ง และมีภัยธรรมชาติบ่อยมากขึ้น ดังนั้นจังหวัดนครราชสีมาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีทิศทางการพัฒนาดังนี้

1) ยกระดับมาตรฐานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้อำนาจประชาชนในการปกป้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ของตนเอง เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่

2) ส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมผลิตผลผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และลดการใช้พลังงานให้มากขึ้นหรือใช้พลังงานทางเลือกทดแทนให้มากขึ้นในกระบวนการผลิต

3) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อประเด็นสาธารณะด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

6.8 ด้านการเมือง

ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทุกระดับ รวมทั้งเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของประชาชน

เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในทุกระดับ โดยส่งเสริมให้ประชาชนรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

สร้างความเป็นเครือข่ายการทำงานร่วมกัน และให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม สร้างเครือข่ายและกลไกภาคประชาชนให้ทำงานติดตามตรวจสอบการทำงานและการใช้อำนาจของรัฐได้อย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

พัฒนาความเป็นพลเมืองของประชาชนในจังหวัดด้วยกระบวนการให้ความรู้ ความเข้าใจและลงมือปฏิบัติการร่วมกันเป็นเครือข่ายทั้งภาคพลเมือง การเมือง และข้าราชการทุกภาคส่วน

6.9 ด้านการบริหารจัดการราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

ทิศทางข้างหน้าการพัฒนาการบริหารจัดการราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ในสังคมของจังหวัดนครราชสีมา จะต้องเน้นการพัฒนากลไก และกระบวนการบริหารจัดการของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาล ที่มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง และพัฒนาชุมชนท้องถิ่นไปสู่ความสมดุล บริหารงานให้มีความโปร่งใส ลดบทบาทอำนาจของนักการเมือง อำนาจของส่วนราชการ และเพิ่มอำนาจในการตัดสินใจเป็นของประชาชนในท้องถิ่น

เน้นการพัฒนาภาคราชการให้มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล และทำงานแบบหุ้นส่วนการพัฒนา และทำงานให้คุ้มค่า และเห็นคุณค่าในภารกิจของตนเอง ปรับโครงสร้างการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัย โดยคำนึงถึงประชาชนและหุ้นส่วนการพัฒนา